

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет технологій і дизайну
Кафедра рисунку та проектної графіки

СІЛАБУС

Навчальна дисципліна Історія костюма
Назва

Дизайн
Вид і назва освітньої програми

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Спеціальність 022 Дизайн

Форма здобуття освіти денна

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Селезньова Ана Володимирівна
Профайл викладача	https://rpg.khmnu.edu.ua/sklad-kafedry/
E-май викладача(ів)	seleznovaA@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	-
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9607
Консультації	Очні: четвер, 2-га пара, 2-220; онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма здобуття освіти	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Форма семестрового контролю	
		Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття					Самостійна робота, в т.ч. ІРС	залік	іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття			
В	Д	4,0	120	52	18	36	-	-	66	+	-

Анотація дисципліни

Дисципліна «Історія костюма» є вибірковою дисципліною у підготовці здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, забезпечує знання та розуміння предметної області та професійної діяльності з історії розвитку костюма у контексті і взаємозв'язку різних культур як у світовому масштабі, так і на теренах України. Дисципліна зорієнтована на розкриття питань з історії розвитку костюма, закономірностей розвитку костюмних форм і супутніх йому видів текстильного мистецтва. Також навчальна дисципліна «Історія костюма» передбачає ознайомлення студентів із особливостями культурного та мистецького розвитку

певної епохи, загального художнього стилю того чи іншого періоду та естетичних ідеалів кожної окремої доби.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Формування у студентів комплексу знань щодо періодів еволюції одягу людини, історії костюму та аксесуарів відповідно до світового «стильового календаря», розуміння впливу соціального, матеріального, культурного та духовного рівня розвитку суспільства на розвиток європейського костюму та моди, а також освоєння студентом практичних навичок грамотно передавати засобами художньої графіки особливості історичних костюмів різних епох та країн.

Завдання дисципліни. Надати студентам теоретичні знання про основні історичні періоди розвитку костюма, основні його різновиди та стилістичні особливості у взаємодії з речами матеріальної культури різних історичних періодів розвитку суспільства, асортимент матеріалів для одягу; а також про творчість видатних сучасних дизайнерів одягу.

Очікувані результати навчання

Після вивчення дисципліни студент повинен: знати основні поняття, визначення та терміни з історії костюма; визначати, класифікувати та характеризувати художні стилі історичного костюма різних епох, країн та їх часові рамки розвитку, а також естетичного ідеалу чоловічої та жіночої краси історичного періоду чи стилю; розрізняти та відтворювати образну будову історичних костюмів шляхом графічних технік; оцінювати характерні особливості українського народного костюму.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема лабораторного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Тема 1. Введення в історію розвитку костюма.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу з лекції.	3	Літ.: [1] с. 5-30; [2] с. 16-47; [6] с. 20-36
2	-	Лабораторна робота (далі ЛР1). Чоловічий та жіночий костюм стародавнього світу.	Опрацювання теоретичного матеріалу з лекції. Підготовка до виконання ЛР1.	3	Літ.: [1] с. 5-30; [2] с. 16-47; [6] с. 20-36
3	Тема 2. Характеристика костюму античного світу	-	Опрацювання теоретичного матеріалу з лекції.	3	Літ.: [1] с. 31; [2] с. 47-54; [6] с. 46
4	-	ЛР2. Чоловічий та жіночий костюм античного світу.	Опрацювання теоретичного матеріалу з лекції. Підготовка до виконання ЛР2. Підготовка до захисту ЛР1.	3	Літ.: [1] с. 31; [2] с. 47-54; [6] с. 46

5	Тема 3. Характеристика костюму Середньовіччя.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу з лекції.	4	Літ.: [1] с. 36-46; [2] с. 50-66; [3] с. 18-32
6	-	ЛР3. Чоловічий та жіночий костюм романського та готичного періоду.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до виконання ЛР3. Підготовка до захисту ЛР2.	4	Літ.: [1] с. 36-46; [2] с. 50-66; [3] с. 18-32
7	Тема 4. Костюм епохи Відродження (XIV – XVI ст.).	-	Опрацювання теоретичного матеріалу з лекції. Підготовка до виконання ЛР4.	4	Літ.: [1] с. 51-65; [2] с. 69-83; [3] с. 43-58; [6] с. 42-53
8	-	ЛР4. Візантійський костюм.	Опрацювання теоретичного матеріалу з лекції. Підготовка до виконання ЛР4. Підготовка до захисту ЛР3.	4	Літ.: [1] с. 51-65; [2] с. 69-83; [3] с. 43-58; [6] с. 42-53
9	Тема 5. Історія костюма у Західній Європі XVII ст.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу з лекції. Підготовка до захисту ЛР4. Підготовка до тестового контролю ТК1 (теми 1-4).	4	Літ.: [1] с. 69-79; [2] с. 88-103; [3] с. 65-73
10	-	ЛР5. Костюм епохи Відродження і нового часу (XVII– XVIII ст.).-	Опрацювання теоретичного матеріалу з лекції. Підготовка до виконання ЛР5.	4	Літ.: [1] с. 69-79; [2] с. 88-103; [3] с. 65-73
11	Тема 6. Історія костюма Західної Європи XVIII ст.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу з лекції. Підготовка до виконання ЛР6. Підготовка до захисту ЛР5.	4	Літ.: [1] с. 83-92; [2] с. 94-108; [3] с. 78-89
12	-	ЛР6. Розроблення моделей одягу за мотивами історичного костюма.	Опрацювання теоретичного матеріалу з лекції. Підготовка до виконання ЛР6.	4	Літ.: [1] с. 83-92; [2] с. 94-108; [3] с. 78-89
13	Тема 7. Історія розвитку костюма XIX ст.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу з лекції. Підготовка до виконання ЛР6.	4	Літ.: [1] с. 96-107; [2] с. 108-125; [3] с. 111- 123
14	-	ЛР6. Розроблення	Опрацювання	4	Літ.: [1] с.

		моделей одягу за мотивами історичного костюма.	теоретичного матеріалу з лекції. Підготовка до захисту ЛР6.		96-107; [2] с. 108-125; [3] с. 111-123
15	Тема 8. Костюм ХХ ст.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу з лекції. Підготовка до виконання ЛР7.	4	Літ.: [4] с. 105-128; [6] с. 234-266
16	-	ЛР7. Костюм ХІХ – початку ХХ ст.	Опрацювання теоретичного матеріалу з лекції. Підготовка до виконання ЛР8. Підготовка до захисту ЛР7.	4	Літ.: [4] с. 105-128; [6] с. 234-266
17	Тема 9. Історія розвитку українського народного костюма.	-	Опрацювання теоретичного матеріалу з лекції. Підготовка до виконання ЛР8.	4	Літ.: [2] с. 190-235; [5] с. 98-149; [7] с. 68-98; [8] с. 88-99; [9] с. 110-205
18	-	ЛР8. Український народний костюм.	Опрацювання теоретичного матеріалу з лекції. Підготовка до захисту ЛР8. Підготовка до тестового контролю ТК2 (теми 5-9).	2	Літ.: [2] с. 190-235; [5] с. 98-149; [7] с. 68-98; [8] с. 88-99; [9] с. 110-205

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і лабораторні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвідувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До лабораторних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набуті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»).

При виконанні лабораторного завдання з дисципліни студент має дотримуватися політики доброчесності. У разі виявлення плагіату він отримує незадовільну оцінку і має виконати завдання за новою темою.

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** інституційною шкалою відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до

електронного журналу. При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем; якість виконання, набуття теоретичних знань і практичних навичок перевіряється шляхом розв'язання задач. Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; вміння студента обґрунтувати прийняті рішення та розв'язувати задачі; своєчасне виконання домашніх завдань з теми.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота								Самостійна, індивідуальна робота		Семестровий контроль, залік	
Лабораторні роботи №:								Тестовий контроль			
1	2	3	4	5	6	7	8	TK1 (T1-4)	TK2 (T5-9)	За рейтингом	
BK*:								0,6		0,4	0

Умовні позначення: BK – ваговий коефіцієнт; TK – тестовий контроль, T – тема дисципліни

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти п'яти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 25. Оцінювання здійснюється за **чотирибальною** шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижче наведеній таблиці.

Відсоток правильних відповідей:	0-59	60-74	75-89	90-100
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

На тестування відводиться 30 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в он-лайн режимі у Модульному середовищі для навчання. При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання
A	4,75–5,00	Зараховано
B	4,25–4,74	
C	3,75–4,24	
D	3,25–3,74	
E	3,00–3,24	
FX	2,00–2,99	Незараховано
F	0,00–1,99	

Питання для поточного контролю з дисципліни

1. Основні способи художнього декорування тканин.
2. Костюм Стародавнього Єгипту. Взаємозв'язок естетики костюма і декору тканини.
3. Костюм Стародавньої Греції.
4. Костюм Античного Риму.
5. Основні типи тканин, декор античного світу.
6. Світські і церковні тканини Візантії. Основні типи тканин і декору.
7. Візантійський костюм, його особливості.
8. Історія візантійського шовку.
9. Коптські тканини – розвиток античних традицій і християнського впливу.

10. Костюм Крито-мікенської культури.
11. Іспано-мавританські і сицилійські тканини. Вплив християнських і східних мотивів на їх символіку і декор.
12. Костюм народів Азії. Основні види текстилю, техніки їх виготовлення, декор, барвники.
13. Костюм Індії. Основні техніки виробництва і декорування бавовняних, шовкових і вовняних тканин.
14. Індійська вишивка. Особливості її виконання.
15. Яванський батик. Історія і сучасність.
16. Вплив китайських релігійних поглядів на декор і колірну символіку китайських тканин.
17. Історія виникнення китайського шовку.
18. Символіка китайського орнаменту.
19. Основні способи виготовлення китайських тканин, вишивки.
20. Костюм Японії. Символіка орнаменту й кольору.
21. Роль декору і кольору в традиційному японському кімоно.
22. Художні тканини Італії X-XVII ст.
23. Художні тканини Франції епохи бароко і рококо. Основні мотиви декору і техніки виконання.
24. Французькі тканини епохи раннього класицизму і ампіру.
25. Французька вишивка епохи бароко і рококо.
26. Західноєвропейські тканини епохи Модерну. Художньо-стилістичні особливості.
27. Костюм модерну. Його формотворчі особливості.
28. Розвиток стилю Модерн в текстилі англійських художників.
29. Текстиль Віденських художніх майстерень.
30. Художній текстиль епохи арт-деко. Основні тенденції в розвитку моди і тканин.
31. Текстиль школи Баухауз. Розвиток ідей функціональності і раціональності.
32. Розвиток світової текстильної промисловості в другій пол. XX ст.
33. Основні тенденції в розвитку сучасного костюма.
34. Костюм Середньовіччя. Його особливості.
35. Стилістичні особливості романського костюма.
36. Західноєвропейський костюм готичного періоду (XIII – XV ст.).
37. Загальні особливості костюма епохи Відродження (XIV – XVI ст.).
38. Стилістична характеристика італійського ренесансного костюма.
39. Стилістична характеристика іспанського ренесансного костюма.
40. Стилістична характеристика французького ренесансного костюма.
41. Стилістична характеристика англійського ренесансного костюма.
42. Стилістична характеристика німецького ренесансного костюма.
43. Український костюм XV – першої половини XVII ст.
44. Костюм у XVII ст. Іспанський художній текстиль та костюм XVII ст.
45. Основні види одягу доби бароко.
46. Французький художній текстиль та костюм XVII ст.
47. Англійський художній текстиль та костюм XVII ст.
48. Німецький художній текстиль та костюм XVII ст. костюм українців другої половини XVII-XVIII ст.
49. Костюм у XVIII століття. Мода рококо.
50. Костюм епохи Великої французької революції та Директорії.
51. Костюм у стилі «ар-деко».
52. Загальна характеристика костюма XX ст.
53. Костюм 1940–1949-х років.
54. Стиль «ню-лук». Творчість Крістіана Діора.
55. 1970-ті - «Десятиліття поганого смаку».
56. Особливості стилю «Yuppi».
57. Костюм 1980–1989-х років.

58. Костюм 1990–1999-х років.
59. Стиль «унісекс».
60. Молодіжний стиль «гранж».

Рекомендована література

Основна

1. Горбатюк Н. Практичне ескізування одягу : навч. посіб. для здобувач. освіти закл. проф. (проф.-тех.) освіти / Н. Горбатюк, Л. Авілкова, Г. Откидач, І. Романюк, Г. Животовська. – Київ: Грамота, 2021. – 192 с.
2. Головенко Т.М. Історія костюму: культурна спадщина народів світу: навчальний посібник / Т.М. Головенко, О.П. Козарь, Ю.С. Бондарчук, О.В. Шовкомуд. – Луцьк: ЛНТУ; Мукачєво: МДУ, 2023. – 252 с.
3. Селезнєва А.В. Історія костюма : курс лекцій з дисципліни для студентів спеціальності 022 «Дизайн»/ А. В. Селезнєва. – Хмельницький : ХНУ, 2021. 139 с.

Додаткова

4. Войченко Л. П. Історія костюма в тезах та ілюстраціях : навч. посіб. / Л. П. Войченко. Ужгород : Ужгородське вище комерційне училище Київського національного торговельно-економічного університету, 2011. – 120 с.
5. Корницька Л. А. Художнє проектування одягу. (Історія костюма): навч. посіб. Львів : Новий Світ, 2011. – 434 с.
6. Шевнюк О. Л. Історія костюма : навч. посіб. / О. Л. Шевнюк. – Київ : Знання, 2008. – 375 с.
7. Андрушко Л. В. Український національний костюм та інформація: філософський і культурологічний вимір: моногр. / Л. В. Андрушко, Київ : ТОВ «Юрка Любченка», 2016. – 212 с.
8. Шевельова Т. В. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Історія костюма та вишивки» / За ред. Є. В. Перегуди. Укладач: Т. В. Шевельова. – Київ : КНУБА, 2013. – 13 с.
9. Камінська Н. М. Костюм в Україні від епохи Київської Русі до ХХІ століття / Н.М. Камінська, С. І. Нікуленко. – Харків: Золоті сторінки, 2004. – 207 с.
10. Стамеров К. К. Нариси з історії костюмів. Ч.І. видавництво «Мистецтво». К. : 2008.
11. Стамеров К.К. Нариси з історії костюмів. Ч.ІІ. видавництво «Мистецтво». К. : 2008.
12. Ніколаєва Т. Історія українського костюма / Т. Ніколаєва. – К. : Либідь, 2000. – 176 с.
13. Косміна О. Традиційне вбрання українців / О. Ю. Косміна. – К. : Балтія-Друк, 2008. – 160 с.
14. Врочинська Г.В. Українські народні жіночі прикраси ХІХ – початку ХХ століть. – К.: Родовід, 2007. – 232 с.
15. Кара-Васильєва Т.В. Історія української вишивки. – К.: Мистецтво, 2008. – 464 с.